

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI
INTERNELOR

Nr. 182 / 14.08.2009

PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA
CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Nr. 1754/C / 05.08.2009

Aprob.
VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI
INTERNELOR

DAN NICA

Aprob.
PROCURORUL GENERAL AL
PARCHETULUI DE PE LÂNGĂ ÎNALTA
CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

LAURA CODRUȚA KOVESI

ORDIN

privind procedura cercetării la fața locului

Având în vedere că în exercitarea supravegherii respectării legii în activitatea de urmărire penală, procurorul veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nici o persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indicii temeinice că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală,

Pentru desfășurarea în mod unitar a activității de cercetare la fața locului atât la nivelul unităților de parchet cât și la unitățile din structura organizatorică a Ministerului Administrației și Internelor unde sunt organizate și funcționează organe de cercetare ale poliției judiciare, de cercetare la fața locului, personal din serviciul de zi pe unitate, precum și primul polițist ajuns la locul săvârșirii unei infracțiuni.

În conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și ale Legii nr.364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul art.7 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative aprobată cu modificări prin Legea nr.15/2008, cu modificările și completările ulterioare și art.76 din Legea nr.304/2004, republicată, privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare, art.6 lit. a) și k) din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 529/C/2007,

Ministrul administrației și internelor și Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție emit următorul

ORDIN :

Art. 1 – (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin, unitățile de parchet și unitățile din structura organizatorică a Ministerului Administrației și Internelor la nivelul cărora sunt organizate și funcționează organe de cercetare ale poliției judiciare, de cercetare la fața locului, personal din serviciul de zi pe unitate, precum și primul polițist ajuns la locul săvârșirii unei infracțiuni vor asigura efectuarea cercetării la fața locului și vor desfășura activitățile specifice acestei proceduri în condițiile stabilite de acest ordin și în **Manualul de bune practici privind procedura cercetării la fața locului**, elaborat de către Institutului de

Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, prevăzut în anexă, care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) La momentul definitivării procedurilor generale și specifice conform standardelor internaționale de management al calității, cercetarea la fața locului se va desfășura în condițiile prezentului ordin și al acelor proceduri.

Art. 2 – În înțelesul prezentului ordin termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *primul polițist sosit la fața locului* – polițistul/polițiștii care ia/iau cunoștință, în timpul sau în afara orelor de program, în orice mod, de săvârșirea unei infracțiuni și ajung/ajunge primul/primii la locul săvârșirii acesteia;

b) *șeful echipei de cercetare la fața locului* - procurorul, atunci când participă la cercetare și consideră că este necesar sau când urmărirea penală este de competența sa, ori un polițist din cadrul structurilor de poliție judiciară;

c) *responsabilul cu activități criminalistice* – ofițerul sau agentul de poliție din cadrul structurilor de profil care au atribuții de cercetare la fața locului. În situația în care sunt prezenți minimum 2 criminaliști la fața locului, responsabilul va fi criminalistul cu cea mai mare funcție, grad și/sau experiență în domeniu;

d) *urmă a infracțiunii* – orice modificare materială produsă ca urmare a interacțiunii dintre făptuitor, mijloacele folosite de acesta și elementele componente ale mediului unde își desfășoară activitatea infracțională, modificări care, examinate individual sau în totalitate, pot conduce la stabilirea faptei, la identificarea făptuitorului, a mijloacelor folosite și la lămurirea împrejurărilor cauzei;

e) *fixarea criminalistică a locului faptei* – activitatea care constă în realizarea cumulativă a fotografiilor de orientare, schiță, ale obiectelor principale și de detaliu, precum și descrierea în cuprinsul procesului-verbal de cercetare la fața locului. Video-filmarea și schița/desenul la scară al locului faptei sunt procedee suplimentare de fixare și se realizează prin hotărârea expresă a șefului echipei de cercetare atunci când natura evenimentului și complexitatea locului faptei o impun;

f) *material radioactiv* – orice material, în orice stare de agregare, care prezintă fenomenul de radioactivitate, inclusiv deșeurile radioactive;

g) *material nuclear* – orice materie primă nucleară și orice material fisionabil special;

h) *agenți chimici (substanțe toxice de luptă/arme chimice)* – oricare dintre următoarele elemente, luate împreună sau separat: substanțe chimice, toxice și precursorii lor, cu excepția celor destinate unor scopuri neinterzise sau muniții și dispozitive concepute special pentru a provoca moartea sau alte vătămări, prin acțiunea toxică a substanțelor chimice toxice menționate anterior, care ar fi puse în libertate ca urmare a folosirii unor asemenea muniții ori dispozitive;

i) *agenți biologici* – orice organism natural sau modificat, în general microorganism (bacterii, viruși, toxine de origine biologică), ori materiale infectate derivate din acestea, a căror utilizare deliberată poate cauza moartea, boala, vătămarea sau incapacitatea ființelor umane, a animalelor ori a plantelor.

Organizarea activității de cercetare la fața locului

Art. 3 – Șefii unităților de poliție pe a căror rază de competență teritorială s-a produs evenimentul dispun măsuri pentru cercetarea la fața locului în toate situațiile în care sunt necesare clarificări privind amplasarea și locul săvârșirii infracțiunii, descoperirea, fixarea și ridicarea urmelor acesteia, stabilirea poziției ori a stării mijloacelor materiale de probă și a împrejurărilor în care a fost săvârșită infracțiunea.

Art. 4 – (1) Șefii unităților sau înlocuitorii legali, stabilesc șefii echipelor de cercetare la fața locului și componența acestora în funcție de natura evenimentelor.

(2) Echipa de cercetare va fi alcătuită din ofițeri și/sau agenți de poliție de la structurile de profil, criminaliști și conducători câine de serviciu, în funcție de natura infracțiunii săvârșite.

(3) La infracțiunile a căror urmărire penală este de competență obligatorie a procurorului, acesta va fi înștiințat de îndată cu privire la eveniment.

(4) Șeful echipei de cercetare poate solicita prezența la fața locului a medicului legist sau a altor specialiști ori experți, atunci când condițiile în care s-a săvârșit infracțiunea impun prezența acestora.

Art. 5 – Graficele cu planificarea pe zile și programul de lucru al ofițerilor și al agenților de poliție din structurile cu atribuții de cercetare la fața locului, se întocmesc lunar și se aprobă de către șefii unităților de poliție județene, respectiv ale celor municipale, orașenești și ai secțiilor de poliție.

Art. 6 – Evenimentele rutiere fără victime omenești, fără vătămări corporale grave și cu prejudiciu redus sunt cercetate, după caz, de ofițeri și/sau agenți ai poliției rutiere, ai birourilor/formațiunilor de poliție rurală sau ai posturilor de poliție comunale ori anume desemnați de șefii unităților de poliție, conform dispozițiilor în vigoare, fără a fi obligatorie prezența lucrătorilor criminaliști.

Art. 7 – La infracțiunile produse în mediu rural care intră în competența de cercetare a structurilor de ordine publică, cercetarea la fața locului, inclusiv din punct de vedere criminalistic, va fi efectuată de polițiști anume desemnați din cadrul acestor structuri, cu atribuții prevăzute în fișa postului.

Art. 8 – Echipa de cercetare la fața locului este condusă de șeful echipei, care răspunde de întreaga activitate desfășurată și care are următoarele atribuții:

- a) conduce și coordonează activitatea de cercetare la fața locului;
- b) stabilește momentul începerii și cel al finalizării activităților specifice cercetării la fața locului, după consultarea cu ceilalți membri ai echipei; de asemenea, decide amânarea/întreruperea/reluarea cercetării la fața locului;
- c) verifică dacă au fost luate primele măsuri conform art.12 din prezentul ordin, corectitudinea/oportunitatea acestora și, după caz, dispune completarea acestora;
- d) organizează împreună cu medicul legist verificarea stării victimelor, iar în caz de necesitate acordă acestora primul ajutor medical și ia măsuri pentru transportarea la cea mai apropiată unitate medicală, dacă măsurile de salvare nu au fost luate anterior;
- e) solicită prezența la fața locului a unor specialiști/experti din alte domenii ori a unui personal suplimentar din cadrul forțelor de ordine publică pentru protejarea locului faptei și a membrilor echipei sau pentru activități extinse și conexe cercetării la fața locului;
- f) primește de la responsabilul cu activități criminalistice probele și mijloacele materiale de probă colectate cu ocazia cercetării de la fața locului, atât la finalizarea cercetării, cât și după încheierea examinărilor suplimentare în laborator;
- g) întocmește și redactează procesul-verbal de cercetare la fața locului în urma consultării cu membrii echipei;
- h) este managerul de caz și gestionarul probelor.

Art. 9 – Responsabilul cu activitățile criminalistice are următoarele atribuții:

- a) stabilește perimetrul locului faptei și procedează la marcarea acestuia folosind stegulețe, benzi de restricționare, conuri de semnalizare etc.;
- b) stabilește și marchează traseul de acces în câmpul infracțional;

c) stabilește punctul de începere a examinărilor sau prioritatea de examinare a probelor (în funcție de condițiile de mediu, de pericolul de deteriorare/dispariție a acestora etc.);

d) stabilește oportunitatea și momentul când poate fi folosit câinele de urmă în ansamblul și secvențialitatea activităților din câmpul infracțional;

e) coordonează și desfășoară activitățile criminalistice privind căutarea, fixarea, ridicarea, ambalarea, sigilarea, etichetarea urmelor și a mijloacelor materiale de probă;

f) la finalizarea activităților specifice, predă șefului echipei de cercetare la fața locului toate probele și mijloacele materiale de probă, însoțite de fișele de custodie cu excepția urmelor papilare, a obiectelor potențial purtătoare de urme papilare, precum și a probelor care sunt ude/umede și care necesită uscarea. După realizarea operațiunilor de laborator, predă șefului echipei de cercetare la fața locului toate probele/mijloacele materiale de probă aflate în custodia sa, împreună cu fișele de custodie. În situația relevării și ridicării de urme papilare de pe obiectele ridicate de la fața locului și tratate în condiții de laborator, menționează în planșa foto cu aspecte de la fața locului, procedeele aplicate în laborator, valoarea de identificare și dacă rămân în evidență în urma excluderilor;

g) la reîntoarcerea la sediul unității/subunității, înregistrează și completează în registrul de evidență a deplasărilor la fața locului activitățile desfășurate, întocmește planșa fotografică și o trimite șefului echipei de cercetare la fața locului.

Art. 10 – Pentru cercetarea la fața locului a evenimentelor deosebit de grave, la inițiativa șefului echipei de cercetare la fața locului, șefii unităților de poliție pot solicita sprijinul direcțiilor și serviciilor de specialitate din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care, după analiza situației, pot dispune deplasarea unor specialiști sau alte măsuri concrete pentru rezolvarea cauzei.

Sesizarea evenimentelor și luarea primelor măsuri

Art. 11 – (1) Ofițerul ori dispecerul de serviciu sesizat cu privire la producerea unui eveniment sau săvârșirea unei infracțiuni ia următoarele măsuri:

a) consemnează în registrul de evenimente toate datele privind fapta respectiv natura, timpul și locul săvârșirii, victime, participanți, urmări, pericole potențiale și identitatea persoanei care a sesizat;

b) verifică prin orice mijloace veridicitatea celor sesizate;

c) dirijează forțele din teren către locul producerii evenimentului pentru ca acestea să întreprindă primele măsuri până la sosirea echipei de cercetare;

d) informează și solicită, după caz, sprijinul serviciilor de ambulanță, pirotehnice, inspectoratelor pentru situații de urgență și altele;

e) raportează imediat șefului unității de poliție sau înlocuitorului la conducere conținutul sesizării și măsurile luate și execută dispozițiile acestuia privind constituirea echipei de cercetare. În cazul infracțiunilor în care competența de urmărire penală revine procurorului, anunță și procurorul de serviciu, furnizându-i datele din conținutul sesizării;

f) pe durata cercetării la fața locului, ține legătura cu echipa deplasată la locul faptei și răspunde la solicitările acesteia cu privire la verificarea de persoane sau obiecte; de asemenea, cooperează cu alte unități de poliție sau organe cu atribuții de cercetare penală, în funcție de natura evenimentului.

(2) În situația în care persoana care sesizează evenimentul se prezintă personal la unitatea de poliție, ofițerul de serviciu procedează la legitimarea ei și, după ce ia cunoștință de conținutul relatării, îi primește sesizarea scrisă sau întocmește proces-verbal de consemnare a sesizării pe care le înaintează de îndată șefului unității sau înlocuitorului la conducere.

Art. 12 – (1) Ofițerii și agenții de poliție ajunși primii la locul producerii evenimentului ori săvârșirii faptei iau următoarele măsuri:

- a) participă la acordarea primului ajutor și la salvarea victimelor în viață;
 - b) fac o evaluare preliminară a locului faptei pentru a stabili condițiile concrete existente, precum și necesitatea prezenței unor unități specializate de intervenție din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență, serviciilor medicale, Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, distribuției de gaz metan/curent electric și altele asemenea, în funcție de existența și de natura pericolului;
 - c) raportează evenimentul la dispeceratul unității/subunității pe a cărei rază de competență s-a produs, despre măsurile luate și cele care se impun ;
 - d) protejează probele care sunt în pericol de a fi distruse, modificate ori alterate de condițiile atmosferice existente sau de către alte persoane, acționând cu precauție pentru a nu lăsa propriile urme care vor putea acoperi sau distruge pe cele relevante;
 - e) stabilesc perimetrul inițial al câmpului infracțional și iau măsuri de semnalizare, avertizare, pază, procedând la notarea și marcarea poziției inițiale a obiectelor în cazul în care survin schimbări ;
 - f) nu permit accesul nici unei persoane în câmpul infracțional, cu excepția situațiilor de acces controlat;
 - g) notează ora la care au ajuns la fața locului și ora la care fapta a fost comisă, atunci când este posibil;
 - h) notează persoanele prezente la locul faptei în momentul ajungerii lor, datele de identificare ale martorilor și ale altor persoane care au pătruns în locul faptei, în vederea eliminării urmelor neconcludente;
 - i) identifică martorii oculari și procedează la investigarea sumară a acestora cu privire la date despre producerea evenimentului;
 - j) procedează la organizarea urmăririi și reținerii autorului, atunci când există indicii privind identitatea acestuia precum și la transmiterea semnalmentelor la unitatea/subunitatea de poliție;
 - k) separă autorul de martori, dacă este posibil;
 - l) instruiesc martorii să nu discute despre evenimentul produs cu alte persoane sau între ei, prevenind astfel distorsionarea faptelor prin sugestionare, iar dacă este posibil separă principalul martor de restul martorilor;
 - m) nu furnizează date despre eveniment mass-media sau altor persoane, cu excepția celor îndreptățite potrivit legii/ atribuțiilor funcționale .
- (2) Responsabilitatea primului polițist care intervine la fața locului încetează atunci când șeful echipei de cercetare ajunge la fața locului, moment în care acesta preia oficial responsabilitatea cercetării. Primul polițist la fața locului trebuie să prezinte șefului echipei verbal și ulterior în scris, în termen de cel mult 24 de ore, toate măsurile pe care le-a întreprins până în acel moment, care a fost scopul și rezultatul acestora, dacă locul faptei a suferit modificări sau nu și în ce constau acestea, precum și părerile profesionale pe care acesta și le-a format. Dacă este necesar, primul polițist la fața locului trebuie să îl sprijine pe șeful echipei de cercetare sau pe membrii echipei pe întreaga durată a cercetării.

Art. 13 – Se interzice pătrunderea la locul săvârșirii infracțiunii a ofițerilor și agenților de poliție, precum și a oricăror alte persoane, indiferent de calitate, funcție sau grad, care nu au sarcini în legătură cu cercetarea la fața locului sau cu salvarea victimelor.

Art. 14 – (1) Atunci când sesizarea se referă la săvârșirea unei infracțiuni a cărei urmărire penală este de competența obligatorie a procurorului, până la sosirea acestuia, ofițerii și agenții de poliție vor efectua cercetarea numai în cazuri urgente ori dacă există pericol de dispariție, degradare sau modificare a urmelor.

(2) Dacă sesizarea se referă la producerea unei infracțiuni a cărei urmărire penală este dată, potrivit legii, în competența unor organe de cercetare penală speciale, acestea sunt înștiințate de îndată, iar ofițerii și agenții de poliție însărcinați cu cercetarea la fața locului

efectuează numai acele acte de cercetare care nu suferă amânare; celelalte activități se vor desfășura potrivit prevederilor legale.

(3) În situațiile în care este presupusă existența unor materiale radioactive, nucleare, agenți chimici, biologici sau precursori, cercetarea la fața locului se execută de către formațiunile de poliție competente din punct de vedere material în investigarea cazurilor respective.

(4) În cazul evenimentelor subterane și miniere sau al catastrofelor, cercetarea la fața locului presupune îndeplinirea dispozițiilor procurorului, cu respectarea strictă a normelor de protecție și securitate a muncii și a celorlalte prevederi legale în vigoare.

Deplasarea la fața locului

Art. 15 – Conducătorii unităților de parchet și șefii unităților de poliție dispun măsurile organizatorice necesare, astfel încât procurorii criminaliști, procurorii de serviciu, respectiv ofițerii și agenții de poliție cu sarcini de cercetare la fața locului să se poată constitui, în cel mai scurt timp, în echipa care urmează a se deplasa la fața locului, cu maximă promptitudine, atât în timpul cât și în afara orelor de program.

Art. 16 – Conducătorii unităților de parchet și șefii unităților de poliție, prin structurile cu atribuții de logistică, vor asigura dotarea tehnico-materială necesară iar prin grija procurorilor șefi ai secțiilor de urmărire penală, respectiv a șefilor structurilor de profil ale poliției, mijloacele de transport și cele de tehnică criminalistică vor fi permanent pregătite și în stare de funcționare, apte pentru deplasarea operativă a echipei la fața locului.

Art. 17 – Șeful echipei de cercetare la fața locului se documentează cu privire la conținutul sesizării, verifică prezența tuturor membrilor echipei și a materialelor necesare și stabilește itinerarul de deplasare.

Art. 18 – (1) Activitatea de cercetare la fața locului se efectuează cu respectarea normelor procesual penale și a regulilor criminalistice prevăzute în proceduri specifice, în acord cu practicile europene și respectarea standardelor internaționale de management al calității.

(2) Procedurile specifice prevăzute în Manualul de bune practici privind procedura cercetării la fața locului, elaborat de către Institutului de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, prevăzut în anexă, vor fi înlocuite treptat de procedurile generale și specifice conform standardelor internaționale de management al calității, urmând a fi obligatorii în condițiile art.1.

(3) În termen de 10 zile de la elaborare sau revizuirea unei proceduri specifice, structura emitentă are obligația de a o transmite structurilor cu atribuții de cercetare la fața locului pentru punerea în aplicare.

Art. 19 – (1) De îndată ce s-a terminat cercetarea, pentru fixarea și consemnarea rezultatelor cercetării la fața locului, se încheie un proces-verbal, cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală.

(2) Specialistul criminalist, medicul legist și ceilalți specialiști care au fost solicitați pentru cercetarea la fața locului sunt menționați nominal în procesul-verbal și contribuie la întocmirea acestuia cu datele de specialitate asupra activităților desfășurate.

(3) În vederea excluderii urmelor create accidental, persoanelor care au pătruns în câmpul infracțional, înainte și în timpul cercetării locului faptei, li se vor preleva impresiuni papilare și probe biologice, cu respectarea prevederilor Legii nr.677/2001, cu modificările și completările ulterioare și Legii nr.76/2008. Datele obținute vor fi prelucrate în bazele de date AFIS și ADN, în partiții special destinate, numai în scopul sus menționat și vor fi reținute strict pentru perioada în care persoanele vizate au raporturi de serviciu cu instituția.

(4) În cazul folosirii câinelui de serviciu, agentul conductor câine va întocmi un proces-verbal ce va cuprinde rezultatul activităților, care va fi predat șefului echipei de cercetare la fața locului, urmând a fi anexat la dosarul cauzei.

Art. 20 – (1) În termen de cel mult 5 zile de la încheierea cercetării la fața locului, specialistul criminalist întocmește planșa fotografică cu aspectele consemnate în procesul-verbal, iar în termen de cel mult 10 zile de la încheierea cercetării la fața locului, urmează să întocmească planșa fotografică cu urmele și mijloacele materiale de probă ridicate de la locul faptei, consemnate în procesul-verbal, specificând pentru fiecare în parte locul de unde au fost ridicate și valoarea de identificare a acestora.

(2) Șeful echipei de cercetare la fața locului poate dispune prelungirea acestor termene în funcție de specificul cauzei.

Art. 21 – Potrivit competențelor, activităților și operațiunilor reglementate în prezentul ordin, componenții echipelor de cercetare la fața locului nominalizați prin dispoziție nu vor fi angrenați în efectuarea altor activități care ar putea influența capacitatea și operativitatea de intervenție a acestora.

Art. 22 – Unitățile de poliție asigură spații corespunzătoare destinate păstrării și conservării obiectelor purtătoare de urme și a mijloacelor materiale de probă ridicate de la fața locului astfel încât să se prevină deteriorarea, contaminarea sau intercontaminarea probelor.

Art. 23 – Secția de resurse umane și documentare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv Inspectoratul General al Poliției Române și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, vor dispune măsurile tehnice și organizatorice necesare aducerii la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

Art. 24 – Procurorii șefi ai direcțiilor și secțiilor din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurorii generali și prim-procurorii parchetelor din subordine și șefii unităților din structura organizatorică a Ministerului Administrației și Internelor la nivelul cărora sunt organizate și funcționează organe de cercetare ale poliției judiciare vor urmări și asigura aplicarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 25 - Prezentul ordin intră în vigoare la data de 01.09.2009.

**INSPECTORUL GENERAL AL
INSPECTORATULUI GENERAL AL
POLIȚIEI ROMÂNE**

Chestor de poliție

PETRE TOBĂ

**INSPECTORUL GENERAL AL
INSPECTORATULUI GENERAL AL
POLIȚIEI DE FRONTIERĂ**

Chestor principal de poliție

NELU POP

**PRIM- ADJUNCT AL
PROCURORULUI GENERAL
AL PARCHETULUI DE PE LÂNGĂ
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**

TIBERIU MIHAIL NIȚU